

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.177.2024.RB
3524769.14329624.11597992
Warszawa, 13-02-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Posła Marka Sawickiego w sprawie tzw. moratorium na pozyskanie drewna, K10INT5900, przedstawiam poniższe informacje.

PYTANIE.

„(..) proszę o odpowiedź na pytanie co do sposobu wyznaczenia obszarów objętych Moratorium (tak w wersji z dnia 8 stycznia 2024 jak i w wersjach ogłaszanych później) a w szczególności czy obszary objęte wyznaczono:

- (1) arbitralnie, bez analiz eksperckich;*
- (2) czy raczej na podstawie przeprowadzonych wcześniej analiz eksperckich.”*

8 stycznia 2024 r. Pani Minister Paulina Hennig-Kloska wydała polecenie Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych, które dotyczyło wstrzymania lub ograniczenia pozyskania drewna w lasach zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe do 30 czerwca 2024 r. Pilność jego wydania wynikała m.in. z ryzyka bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczej wskutek pozyskania drewna, w tym również na terenach, na których planowane jest ustanowienie różnych form ochrony przyrody. Objęto ono 10 obszarów cennych przyrodniczo kompleksów leśnych, lasów wykorzystywanych przez wielotysięczne aglomeracje oraz lasów uzdrowiskowych (Bieszczady, Puszcza Borecka, Puszcza Świętokrzyska, Puszcza Augustowska, Puszcza Knyszyńska, Puszcza Karpacka, Puszcza Romincka, Trójmiejski Park Krajobrazowy, a także okolica Iwonicza-Zdroju i Wrocławia). Łączna powierzchnia tych drzewostanów to ok. 94 tys. ha - 23 357 wydziełów leśnych w 30 nadleśnictwach, w 5 regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych (Białystok, Gdańsk, Krosno, Radom i Wrocław).

Uprzejmie informuję, że w procesie wyznaczania obszarów, o których mowa w załączniku do przedmiotowego polecenia, brali udział przedstawiciele MKiŚ oraz przedstawiciele organizacji społecznych działających na rzecz ochrony lasów, jak również autorytety naukowe w dziedzinach przyrodniczych, zmian klimatu i leśnictwa. Na etapie wyznaczania obszarów wykorzystana została wiedza ekspercka, ale również bogaty zasób danych przyrodniczo-leśnych dostępnych dla tych obszarów.

Wprowadzone w dniu 8 stycznia 2024 r. moratorium uchroniło przed bezpowrotną utratą walorów przyrodniczych tereny, które objęło. Tytułem przykładu:

- 1) W Trójmiejskim Parku Krajobrazowym, gdyby nie moratorium, Nadleśnictwo Gdańsk wykonałoby cięcia wbrew obowiązującemu planowi ochrony parku krajobrazowego (wykorzystując końcowy okres realizacji dotychczasowego planu urządzenia lasu i istniejącą lukę prawną, tj. interpretację, że plan ochrony parku krajobrazowego jest dla nadleśniczego wiążący dopiero po uwzględnieniu go w PUL). Zniweczyłoby to wypracowaną w planie ochrony szansę skutecznej ochrony parku krajobrazowego, wypracowaną przez samorząd województwa. Moratorium zapobiegło temu;
- 2) Moratorium zabezpieczyło część tzw. lasów starych (old-growth forests), których ścisła ochrona została ustalona w przyjętej m.in. przez Polskę, unijnej Strategii na Rzecz Różnorodności Biologicznej do 2030 r., wg stanu referencyjnego na 2022 r. W przypadku wykonania cięć w takich lasach, powstałby kłopotliwy i bardzo trudny do wykonania obowiązek „ochrony w celu odtworzenia cech lasów starych”.

Pozytywne konsekwencje przyrodnicze moratorium - województwo podlaskie:

Puszcza Borecka:

Ograniczenie pozyskania na obszarze występowania unikalnych, chronionych i ginących gatunków. Informacji tych nie uwzględniono w procesie tworzenia Planu Urządzania Lasów dla nadleśnictw Borki i Czerwony Dwór. Celem objęcia moratorium była również mitygacja negatywnego wpływu gospodarki leśnej wobec stanu wady prawnej w postaci braku obowiązującego Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000.

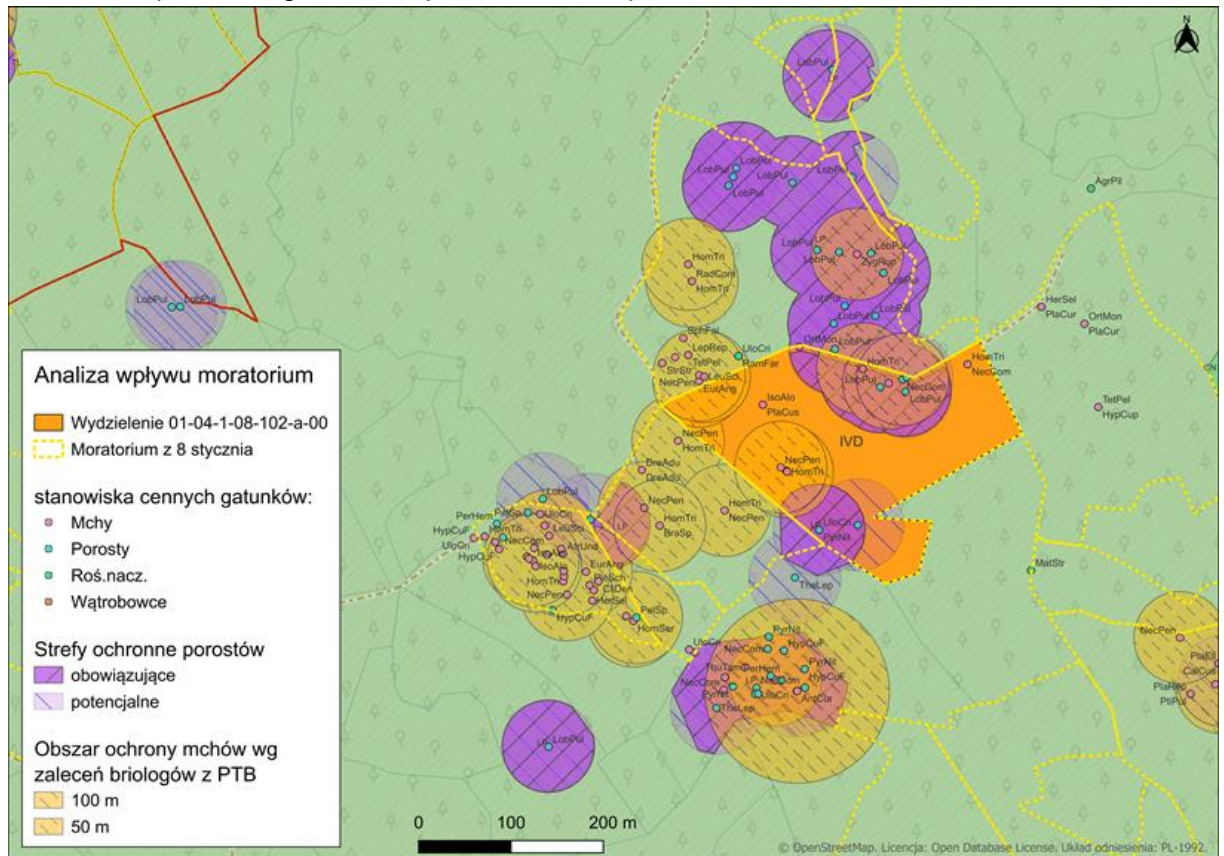
Przykłady pozytywnego wpływu moratorium:

(1) Wydzielenie "01-04-1-08-102-a-00". Grąd z dominującym dębem ok. 130 lat i grabem ok. 100 lat. Obszar w sercu Puszczy Boreckiej, o wysokim stopniu naturalności i dużym zagęszczeniu gatunków reliktowych. Zaplanowano tu rębnię IVd, która doprowadziłaby do zniszczenia tego wrażliwego ekosystemu.

Cenne gatunki na tym obszarze:

- *Lobaria pulmonaria*, ściśle chroniony porost objęty ochroną strefową, status EN polskiej czerwonej księgi, wskaźnik lasów naturalnych.
- *Neckera pennata*, ściśle chroniony mech, E polskiej czerwonej księgi, status VU polskiej czerwonej księgi, wskaźnik lasów naturalnych, zgodnie z zaleceniami briologów z PTB wymaga wytyczania obszarów ochronnych.
- *Theloterma lepadinum*, ściśle chroniony porost, status EN polskiej czerwonej księgi, wskaźnik lasów naturalnych.
- *Pyrenula nitida*, porost, status VU europejskiej czerwonej księgi, wskaźnik lasów naturalnych.
- *Zygodon rupestris*, ściśle chroniony mech, wskaźnik lasów pierwotnych, zgodnie z zaleceniami briologów z PTB wymaga wytyczania obszarów ochronnych.
- *Neckera complanata*, częściowo chroniony mech, wskaźnik lasów naturalnych.
- *Homalia trichomanoides*, częściowo chroniony mech, wskaźnik lasów naturalnych.

- *Ulota crispa*, częściowo chroniony mech, status V polskiej czerwonej księgi, wskaźnik lasów naturalnych.
- *Hypnum cupressiforme* var. *filliforme*, mech, wskaźnik lasów naturalnych.
- *Eurhynchium angustirete*, częściowo chroniony mech.

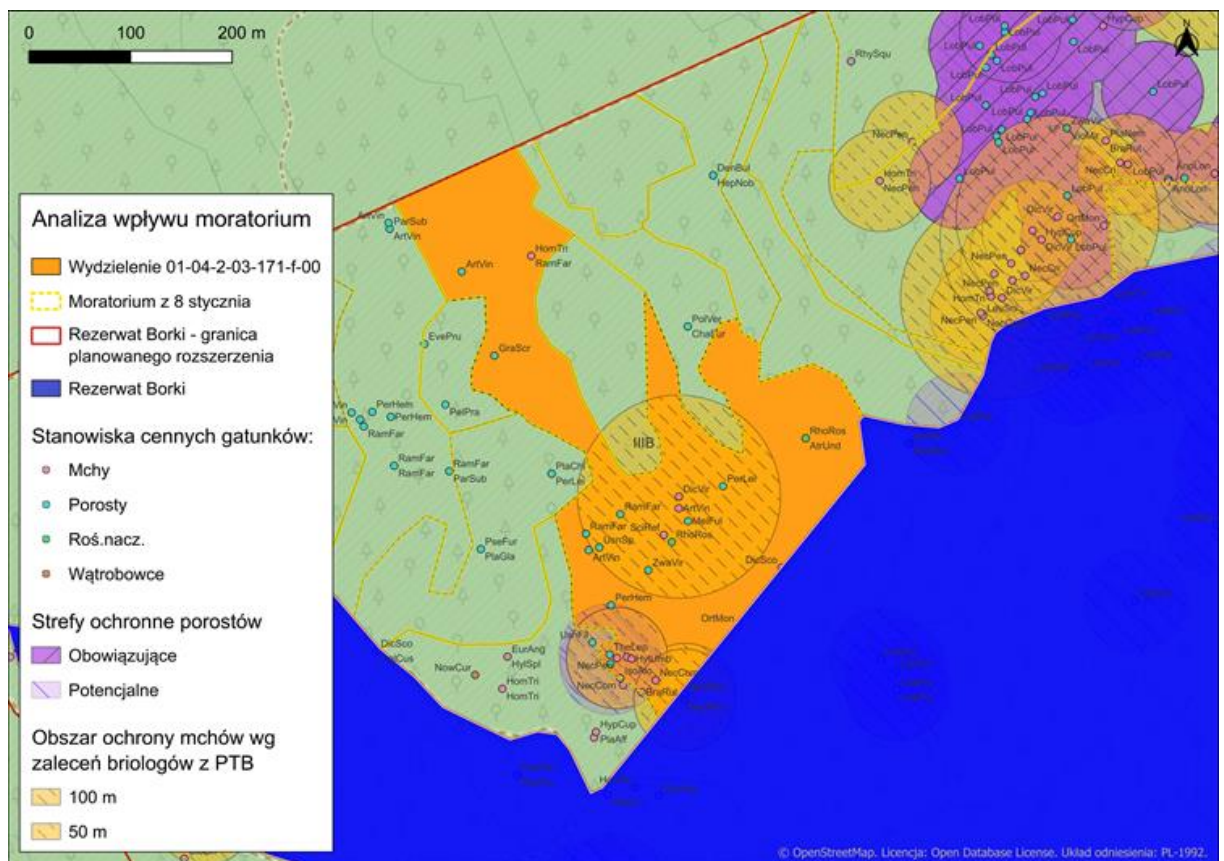

(2) Wydzielenie "01-04-2-03-171-f-00". Grąd ze 110 letnimi dębami, lipami i świerkami. Obszar zaplanowany do objęcia ochroną rezerwatową przez poszerzenie Rezerwatu Borki, o dużym zagęszczeniu gatunków reliktowych. Ma zbyt duży udział świerka, do precyzyjnej korekty w ramach zadań ochronnych rezerwatu. Zaplanowano tu w 2024 roku rębnię gniazdową IIIb, a gatunki tu występujące są niezwykle czułe na jakiegokolwiek zmiany stopnia nasłwienienia i wilgotności, są skrajnie hemerofobowe.

Cenne gatunki na tym obszarze:

- *Dicranum viride*, ściśle chroniony mech, II załącznik dyrektywy siedliskowej UE, status R czerwonej księgi, chroniony Konwencją Berneńską.
- *Neckera pennata*, ściśle chroniony mech, E polskiej czerwonej księgi, status VU polskiej czerwonej księgi, wskaźnik lasów naturalnych, zgodnie z zaleceniami briologów z PTB wymaga wytyczania obszarów ochronnych.
- *Pertusaria hemisphaerica*, ściśle chroniony porost, status VU polskiej czerwonej księgi, wskaźnik lasów naturalnych.
- *Theloterna lepadinum*, ściśle chroniony porost, status EN polskiej czerwonej księgi, wskaźnik lasów naturalnych.

- *Usnea filipendula*, częściowo chroniony porost, status VU polskiej czerwonej księgi, wskaźnik lasów naturalnych.
- *Zwackhia viridis*, porost, status VU polskiej czerwonej księgi, wskaźnik lasów naturalnych.
- *Arthonia vinosa*, porost, status NT polskiej czerwonej księgi, wskaźnik lasów naturalnych.
- *Homalia trichomanoides*, częściowo chroniony mech, wskaźnik lasów naturalnych.
- *Neckera complanata*, częściowo chroniony mech, wskaźnik lasów naturalnych.
- *Ulota crispera*, częściowo chroniony mech, status V polskiej czerwonej księgi, wskaźnik lasów naturalnych.
- Inne cenne gatunki: *Ramalina farinacea*, *Pseudevernia furfuracea*, *Pertusaria leioplaca*, *Melanelixia fuliginosa*, *Lycopodium annotinum*, *Graphis scripta*, *Eurhynchium angustirete*, *Dicranum scoparium*, *Chaenotheca furfuracea*.

Puszcza Knyszyńska:

- 1) ograniczenie bardzo intensywnego pozyskania - w 2024 zaplanowano pół miliona m³ do pozyskania, z czego prawie połowę rębniami różnego typu, w tym ponad 18% rębnią zupełną,
- 2) zachowanie starych borów przeznaczonych w 2024 do rębni zupełnych lub gniazdowych, przykłady:
  - Supraśl, 01-25-1-06-297-g-99, wiek drzewostanu 187 lat
  - 01-25-1-06-297-a-99 drzewostan 167 lat, przeznaczone do rębni IB

- Supraśl, 01-25-1-04-237-j-00, drzewostan 197 lat, przeznaczony do rębni IB
  - Czarna Białostocka, 01-06-1-04-96-c-99 - drzewostan 132 lata, przeznaczone do rębni IB z pozyskaniem ponad 1000 m³
  - Waliły, 01-32-1-03-120-f-00 - drzewostan 134 lata, rębnia IB na pow. 3.24ha, - zachowanie unikalnych, dobrze zachowanych siedlisk grądowych, chronione siedlisko 9170, wydzielenia:
Adres leśny: 01-06-2-12-58-a-00, drzewostan dębowy w wieku ponad 100 lat, zaplanowano rębnię IIIb
Adres leśny: 01-25-1-02-25-d-00, drzewostan dębowy w wieku 187 lat, zaplanowano rębnię IIIb
Adres leśny: 01-25-1-02-25-c-00, drzewostan dębowy w wieku 187 lat, zaplanowano rębnię IIIb
Adres leśny: 01-06-1-01-7-d-00 drzewostan grabowy w wieku 137 lat
- 3) zachowanie lasów o wybitnych walorach historycznych - reliktovej Puszczy Grodzieńskiej, pozostałości puszczy litewskich, opisywanych przez Adama Mickiewicza.

Augustów:

- 1) zachowanie miejskich lasów uzdrowiska Augustów, odwiedzanego przez 300 000 turystów/rok, gdzie główną atrakcją regionu są jeziora i otaczające je lasy, w tym drzewostany, których wiek często zbliżał się do 200 lat, np.: Nadleśnictwo Augustów, sąsiedztwo miasta Augustów - tzw. półwysp Lisi Ogon, Adres leśny: 01-01-1-01-5 -a -00, sosna w wieku 180 lat; na 2024 zaplanowano tu rębnię III;
- 2) zachowanie pozostałości najstarszych lasów z Puszczy Augustowskiej w wieku 120-200 lat i związanej z nimi bioróżnorodności.
Udział lasów w wieku 120 -200 lat w Puszczy Augustowskiej wynosi zaledwie ok. 5%. Ochrona i utrzymanie we właściwym stanie siedlisk i rewirów kluczowej dla kompleksu awifauny. Średni wiek drzewa gniazdowego bielika w Puszczy Augustowskiej wynosi 164 lat, bociana czarnego 157 lat, dzięcioła czarnego 159 lat, zagęszczenie dziupli znacznie wzrasta w lasach starszych niż 130 lat. Włochatka preferuje drzewostany 100+;
- 3) zachowanie walorów krajobrazowych typowych dla Puszczy Augustowskiej - decydujących o atrakcyjności turystycznej Puszczy Augustowskiej i augustowskich jezior. Dotyczy to przede wszystkim agroturystyki, pensjonatów, które są prowadzone w większości puszczańskich miejscowości, np. Danowskie, Płaska, Mołowiste, Rygól, Giby. Ograniczenie pozwoliło na zachowanie nadbrzeżnych lasów wodochronnych, znajdujących się wokół jezior i rzek, a także Kanału Augustowskiego odwiedzanych przez tysiące turystów. Wprowadzone ograniczenia pozwoliły zachować lasy w wieku 100-200 lat otaczające jeziora m.in. Mikaszewo, Serwy oblegane latem przez tysiące osób. Jeziora bez otaczającego starodrzewu, w obrębie którego znajdują się pola biwakowe i ośrodki wypoczynkowe straciłyby swoje walory;
- 4) zachowanie lasów niezbędnych do kontynuowania bartnictwa wpisanego na Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Ludzkości UNESCO. Bractwo Bartne występowało od lat o objęcie najcenniejszych lasów w okolicy Augustowa statutem HCFV 6, uzyskało poparcie Burmistrza Augustowa, Rady Miasta, a nawet

Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w tej sprawie i to pod rządami PiS - niestety Nadleśnictwo nie powołało tej formy ochrony, a następnie RDLP zrezygnowała w całości z certyfikatu FSC. Dopiero ograniczenie wprowadzone przez obecną minister środowiska i klimatu pozwoliło na zachowanie lasów cennych dla bartnictwa;

- 5) zachowanie obiektu transgranicznego o znaczeniu międzynarodowym (wraz z lasami Litwy i Białorusi), w którym obecność gęstego lasu i mokradeł stanowi barierę obronną i zwiększają bezpieczeństwo militarne kraju;
- 6) zachowanie najcenniejszych lasów obszaru Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Kod obszaru: PLB200002 - gospodarowanych bez wymaganego prawem planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 (Natura 2000 Puszcza Augustowska) - zobowiązania wobec Komisji Europejskiej. Brak tego typu dokumentacji stanowiło powód wszczętego przez KE trwającego postępowania.

Najważniejszą częścią moratorium w Puszczy Boreckiej jest ochrona obszaru projektowanego rozszerzenia rezerwatu Borki. To jeden z najlepiej przebadanych i najcenniejszych obszarów leśnych w Polsce i Europie, nie objęty dotychczas formą rezerwatową mimo przesłanek dla objęcia tą formą ochrony.

PYTANIE.

Ponadto, proszę o odpowiedź: w jaki sposób MKiŚ włączyło w proces podejmowania dalszych decyzji co do Moratorium wyniki konsultacji przeprowadzonych przez Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych w sprawie Moratorium, w których nota bene zdecydowana większość głosów (nawet ok. 90%) było przeciwnych Moratorium. Dla jasności, mowa tu o konsultacjach przeprowadzanych przez:

RDLP w Białymstoku;

RDLP w Gdańsku;

RDLP w Krośnie;

RDLP w Radomiu;

RDLP we Wrocławiu.

26 kwietnia 2024 roku Minister Klimatu i Środowiska poleciła Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych zaproponować uzasadnione propozycje aktualizacji terenów wstrzymania/ograniczenia pozyskiwania drewna w lasach objętych poleceniem z 8 stycznia 2024 roku, a następnie poddać te propozycje zmian konsultacjom społecznym. Należy wyraźnie zaznaczyć, że przedmiotem konsultacji nie było zatem tzw. moratorium, a wyłącznie propozycje zmian. Zakres możliwych propozycji został ściśle określony przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w korespondencji z DGLP. Celem korekt było zapewnienie realizacji umów podpisanych przed 8 stycznia 2024 roku, jak również uwzględnienie ewentualnych potrzeb przyrodniczych lasów obszaru moratorium.

Mając to na uwadze, przedmiotem konsultacji nie było wyrażenie poparcia lub odrzucenia tzw. moratorium. Ministerstwo Klimatu i Środowiska poddało analizie wszystkie opinie do propozycji zmian w moratorium zaproponowanych przez PGL Lasy Państwowe. Propozycje te zostały ocenione w większości negatywne, gdyż nie próbowały rozwiązać kwestii

wypełnienia zapisów wszystkich podpisanych umów z zakładami usług leśnych, ani nie były umotywowane potrzebami przyrodniczymi lasu. Ostatecznie zdecydowano o wyłączeniu z moratorium tzw. strefy niebieskiej w Nadleśnictwie Bircza, w którym identyfikowano największe problemy z realizacją umów z ZUL. Lasy Państwowe zostały zobowiązane do wyznaczenia powierzchni zamiennych.

Należy podkreślić, że przeprowadzonych konsultacji nie należy traktować jako plebiscytu „za” lub „przeciw”. Wszystkie merytoryczne uwagi zgodne z założeniami konsultacji zostały uwzględnione w poleceniu z 30 września 2024 roku, są również brane pod uwagę przy projektowaniu dalszych zamian powierzchni, nad którymi resort pracuje obecnie.

W związku z przeprowadzonymi konsultacjami społecznymi i licznym udziałem różnych grup interesariuszy, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe zaproponowało, aby cenne przyrodniczo obszary objąć specjalnym projektem, który będzie służył wzmocnieniu ochrony ekosystemów leśnych. Dyrektor Generalny LP w dniu 18 września 2024 r. wydał Zarządzenie nr 116 w sprawie Projektu Nadleśnictw Puszczańskich, który obejmuje wszystkie obszary leśne wymienione w poleceniu Pani Minister z dnia 8 stycznia 2024 r., jak również Puszcę Bukową w Nadleśnictwie Gryfino, nieujęta w moratorium.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów